

- 4.2. Roma életmód és életminőség javító program beindítása (óvodában indított családsegítő, esélyteremtő kezdeményezés)
5. Helyi partnerség erősítő kezdeményezés beindítása
- 5.1. Térségi szervezeti szint növelése (Térségi szervezetség szintjének növelése, tréning- és konferenciaközpont, marketingcentrum, partnerség-építés, információs központ)
6. Társadalmi igényeken alapuló szociális fejlesztések támogatása
- 6.1. A szociális ellátó és gondozó rendszer fejlesztése (A szociális ellátó hálózat humán erőforrás bővítéssel és eszközfejlesztéssel egybekötött fejlesztése)
- 6.2. Egészségügyi alapellátások fejlesztése (körzeti mentőállomás és orvosi rendelők felújítása bővítése)
7. Életminőség javítását célzó környezet és infrastruktúrafejlesztés
- 7.1. A szennyvízhálózat és a szennyvízkezelési infrastruktúra fejlesztése
- 7.2. Közúthálózat korszerűsítése
- 7.3. Szélessávú internethálózat bővítése
- 7.4. A települések helyi szintű infrastrukturális fejlesztése (közfunkciókat ellátó épületek és sportlétesítmények felújítása, belterületi és 4-5 számjegyű külterületi utak felújítása, városok funkcióbővítő fejlesztése)

Várható eredmények és hatások

- Új gazdasági tevékenységek száma: 24 db
- Új munkahelyek száma: 504 db / jelenlegi helyi munkahelyek száma 5729 db
- Jobb élethelyzetbe került hátrányos helyzetű roma lakos: 4600 fő / 6200 főkiinduló száma
- Korai felkészítésbe bevontak száma: 1063 fő / óvodáskorúak száma: 1213 fő
- Magasabb szintű oktatást biztosító intézmények száma: 37 db/ összes intézmény száma: 37 db
- Szakképesítést szerzők száma: 142 fő / 15-59 évesek száma 15 295 fő
- Vállalkozásoknak jobb infrastrukturális feltételt kínáló települések száma: 12 db / összes település 36 db
- Lakosoknak jobb életkörülményeket kínáló települések száma: 36 db
- Lakosoknak jobb életkörülményeket kínáló települések népességszáma : 24 701 fő/ összes népesség: 24701 fő
- Térségi hálózatokba könnyebben bekapcsolódó népesség száma: 18600/ összes népesség: 24701 Fő

HEVESI KISTÉRSÉG (Majorné Vén Marianna)

Összefoglaló a kistérség helyzetéről

Összességében a hevesi kistérséget heterogenitás jellemzi, hisz találunk turisztikai szempontból nevezetes települést, előregedő, vagy túlnyomórészt cigány nemzetiségű kistelepet, de néhol a fellendülés jeleit is észlelhetjük. A belső területi különbségek, együttműködések hiánya és az ingázásra alapozott megélhetés nagy aránya a térség gyenge megtartóerejére és kohéziójára hívja fel a figyelmet.

A fejlesztési törekvések irányát jól mutatják a mikrotérségi szinten is megfigyelhető pályázási célok. Heves mikrotérségében kiemelkedően fontos a kistérségi központ vonzerejének, munkahelyteremtő képességének növelése, a gazdaság élénkítése. A Tisza menti mikrotérségben

a gazdasági fejlődés alapját elsősorban a turisztikai adottságok jelentik, melyhez Kisköre térségszervező erejének növelése elengedhetetlenül fontos. Ugyanakkor a mezőgazdasági beruházások, ültetvénytelepítések magas száma jelzi a kistérség hagyományos agrárkarakterének fontosságát. Komoly társadalompolitikai hatása van annak a foglalkoztatási programnak, amelyet Tarnabodon és Erken valósítanak meg. A befogadó falu elnevezésű program a település kiüresedését hivatott megállítani komplex program segítségével (közmunka, települési ház biztosítása, mentális segítségnyújtás).

A kistérség fekvése, kedvező táji környezete, a szociális, etnikai feszültségek sikeresebb kezelése, a helyi társadalom integrációjának segítése révén, a területfejlesztési eszközeit is segítségül kapva, Heves gazdasági funkcióit megerősítve, partnerségeket erősítve hosszú távon lehet esélye a megkapaszkodásra, a relatív felzárkózásra.

A kistérség jövőképe, stratégiai fejlesztési irányai

A hevesi kistérség közép és hosszú távú fejlesztésének átfogó célja a társadalmi, gazdasági, környezeti megújuláson és sokoldalú együttműködésen alapuló minőségi élet feltételeinek javítása. Jövőképét a fokozatos felzárkózás és az egyedi, mikrotérségi arculat megerősítése alakítja.

Mindez 3 fő fejlesztési irány/prioritás mentén valósítható meg:

I. Társadalmi kohézió erősítése

- Szociális felzárkóztatás gyorsítása (szociális, egészségügyi, oktatási ellátás fejlesztése, cigány résztársadalom integrációjának elősegítése, felzárkóztatás)
- Települési és térségi identitás erősítése (társadalmi szerveződések elősegítése)

II. Működőképes gazdaság, javuló foglalkoztatási helyzet

- Munkahelyteremtés, öröklött gazdasági szerkezet átalakítása (vállalkozások fejlesztése, ipari kapacitások fejlesztése, egyedi turisztikai arculat működési feltételeinek megerősítése, adottságokhoz illeszkedő tájhasználat kialakítása)
- Gazdasági együttműködések fokozása (feldolgozó, értékesítő hálózatok fejlesztése, vállalkozói együttműködések elősegítése)

III. Táj és települési környezet javítása

- Térségi infrastruktúra fejlesztése (települési infrastruktúra, közlekedési kapcsolatok minőségi fejlesztése)
- Természeti, környezeti, épített értékek aktív védelme (települések arculatának javítása)

LHH-s Projektsomagok

100%=2778 millió Ft

I/1. sz. Projektsomag

Társadalmi kohézió erősítése - Szociális felzárkóztatás gyorsítása

A csomag 21 db projektet tartalmaz, melyből az első 100 %-ba 10 db projekt került. A projektek célja a szociális, az egészségügyi, valamint az oktatási ellátás fejlesztése, a cigány résztársadalom integrációjának elősegítése, felzárkóztatás. Ezen belül szociális szolgáltató központ, rehabilitációs központ létrehozása, konyhablokk létesítés, közoktatási intézményi fejlesztések, egészségház építés.

I/2. sz. Projektsomag

Társadalmi kohézió erősítése - Települési és térségi identitás erősítése

A csomag 3 db projektet tartalmaz, melyek mindegyike sorrendben a második 100%-ba került. A projektek célja a társadalmi szerveződések elősegítése általában közösségi házak, kulturális központok létesítésével.

II. sz. projektsomag

Működőképes gazdaság, javuló foglalkoztatási helyzet - Munkahelyteremtés, öröklött gazdasági szerkezet átalakítása

A csomag 3 db projektet tartalmaz, melyből az első 100%-ban 2 db foglal helyet. A projektek célja a vállalkozások, ipari kapacitások fejlesztése, ezen belül ipari területek, inkubátor házak létesítése, előkészítése.

III/1. sz. projektcsomag

Táji és települési környezet javítása - Térségi infrastruktúra fejlesztése

A csomag 5 db projektet tartalmaz, melyből az első 100%-ban 1 db foglal helyet. A projektek célja a települési infrastruktúra, a közlekedési kapcsolatok minőségi fejlesztése, útépités, útfelújítás, informatikai hálózatfejlesztés.

III/2. sz. projektcsomag

Táji és települési környezet javítása - Természeti, környezeti, épített értékek aktív védelme

A csomag 9 db projektet tartalmaz, melyből az első 100%-ban 1 db foglal helyet. A projektek célja a települések arculatának javítása, településközpontok rehabilitációja, megújítása.

Várható eredmények és hatások

- A program eredményeként a tervezett és előkészített iparterületeken (Heves, Kisköre) javulnak a vállalkozásoknak felkínálható infrastrukturális feltételek, letelepülhetnek az érdeklődő vállalkozások, új munkahelyeket teremtve, melynek hatására élénkül a kistérség gazdasága, s várhatóan csökken a munkanélküliség.
- Az oktatási, szociális és egészségügyi ellátás fejlesztését célzó projektek elősegítik a kistérség társadalmi felzárkózását, az elvándorlás csökkenését, a térségi kohézió erősödését. Az oktatás színvonalának emelkedésével (Eötvös József középiskola integrált oktatás, képzés) javulnak a kistérség képzettségi, szakképesítési mutatói, ennek következtében javul a rendelkezésre álló munkaerő kapacitása és minősége. A komplex gyermeknevelési, oktatási, családmentorálási és álláskeresést segítő települési projektek (Tarnabod, Erk) jobb élethelyzetet teremtenek a hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő és roma lakosság számára, melyek mintaként és követendő példaként szolgálhatnak a többi település számára.
- A településképet javító infrastrukturális fejlesztések, útfelújítások javítják a lakosság közérzetét, segítik a térségi hálózatokba történő bekapcsolódást, az arculatformáló és közösségépítő településközpont fejlesztések, közösségi ház építések erősítik a kistérség és azon belül a települések megtartóerejét, a térségi kötődést.

MEZŐCSÁTI KISTÉRSÉG

(*Olberg Károly*)

Összefoglaló a kistérség helyzetéről

A kistérséget kilenc település, Mezőcsát város és nyolc község alkotja. A kistérség lakosainak száma 15.215 fő, ezzel az értékkel az ország egyik legkisebb népességű kistérsége. A népesség a természetes fogyás és a belföldi vándorlás miatt folyamatosan csökken. A kistérségben jelentős roma közösség él, amely becslések szerint meghaladja a kistérség népességének 25%-át, egyes településeken eléri a 40-50%-ot. A térség roma népessége a nagyobb településeken koncentrálódik. Lakóhelyi szegregátumok csak Mezőcsáton alakultak ki, ahol a romák becsült lélekszáma 1700-1800 fő.

A kistérség hagyományos agrártérség és a kistérség központja, Mezőcsát jellegzetes mezővárosi múlttal rendelkező agrár-kereskedelmi központ, ahol a környező ipari centrumok (Tiszaújváros, Miskolc) miatt az ipar térnyerése nem volt jelentős. A Mezőcsáti kistérség közlekedés-földrajzi

helyzete az északi határán húzódó M3-as autópálya révén kedvező, de a kistérség bekapcsolására a nemzetközi logisztikai folyamatokba egyelőre nincs kezdeményezés. Turisztikai szempontból a kistérség jól pozícionált (Tisza, Tisza-tó, EuroVelo hálózat, stb.), de a kistérség turisztikai adottságai jelenleg nem érik el azt a kritikus tömeget, amely a turisták hosszabb tartózkodási idejét meg tudná alapozni.

A helyi gazdaság jövedelemtermelő képessége és a foglalkoztatásban betöltött szerepe gyenge. A vállalkozások sűrűsége alacsony, jelentősebb foglalkoztatási potenciállal rendelkező vállalkozás alig van. A vállalkozások tőkeellátottsága rendkívül gyenge. A külföldi működő tőke jelenléte a kistérségben elenyésző. Ipari park, jelentősebb logisztikai bázis, illetve egyéb a gazdaságfejlesztést segítő létesítmény (pl. inkubátorház, vállalkozói ház) a Mezőcsáti kistérségben nem található.

A kistérség 10 óvodában és 9 általános iskolában biztosítja az érintett gyermekek számára a nevelő-oktató tevékenységet. A 2005-2007-ben zajló intézmény összevonások következtében intézményfenntartó társulások jöttek létre. A kistérségben egy középiskola, a mezőcsáti gimnázium működik. A pénzügyi-számviteli ügyintézők képzése mellett a kistérségben más szakképzési lehetőség nincs. Kihívást jelent a halmozottan hátrányos helyzetű, jellemzően roma gyermekek fejlődésének elősegítése az oktatási rendszer keretein belül

A kistérségben a férfiak várható élettartama 64-66 év, míg a nőké 72-73 év, mely a férfiak esetében 3 évvel a nők esetében 2 évvel marad el az országosan legmagasabb fővárosi adatoktól. A roma népességen belül várható élettartam szignifikánsan rövidebb, mint a kistérség többi lakójánál. Az egészségügyi helyzetet alapvetően meghatározza a szegénység és annak káros kísérő jelenségei.

A kistérség szociális helyzetét meghatározza egyrészt a öregedő népességből és a fiatalok elvándorlásából adóan az eltartottak magas aránya, másrészt az aktív népességen belül a megváltozott munkaképességűek és a segélyből élők magas aránya. A kistérségben a munkából élők aránya alacsony. Az aktív körű népesség 55,6 %-a rendelkezik bejelentett munkahellyel. A helyben foglalkoztatottak aránya az aktív népesség 37,6 %-át teszik ki. A regisztrált álláskereső aránya kistérségi szinten 35%, ennek körülbelül 8 százaléka tekinthető pályakezdő munkanélkülinek. A tartós, illetve alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek aránya a kistérségben igen magas, a munkanélküliek több mint 50%-t ők teszik ki. A hagyományos aktív munkaerő-piaci eszközök nehezen érik el őket; a közmunka programok csak átmeneti megoldást biztosítanak számukra.

A kistérség jövőképe, stratégiai fejlesztési irányai

Gazdaságfejlesztési célok:

- a helyi gazdaság jövedelemtermelő képességének és a foglalkoztatásban betöltött szerepének növelése
- a helyi gazdasági tevékenységek diverzifikációja
- a külső működő tőke számára vonzó környezet teremtése.

Infrastruktúrafejlesztési célok:

- belső közlekedési kapcsolatok javítása
- a lakossági környezetterhelés csökkentése
- az élhetőbb lakókörnyezet biztosítása.

Társadalmi célok:

- a szegénység elleni küzdelem
- a roma közösség társadalmi hátrányainak ledolgozása és a szegregáció elleni harc
- gondoskodás egyes szociálisan sérülékeny csoportokról (időskorúak, családok, gyermekek, fogyatékkal élők).